

Західноукраїнський національний університет
Навчально-науковий інститут міжнародних відносин
ім. Б. Д. Гаврилишина
**Кафедра іноземних мов та інформаційно-комунікаційних
технологій**

Співорганізатори:
Університет Мармара (Туреччина)
Віденська вища педагогічна школа (Австрія)
“Асоціація вчителів англійської мови “ТІСОЛ-Україна”
Грузинсько-американський університет (Грузія)
Люблянська школа бізнесу (Словенія)
Академія WSB, Домброва Горніча (Польща)
Нідерландська бізнес-академія (Нідерланди)

**НОВІТНЯ ПАРАДИГМА СУЧАСНОЇ ЛІНГВІСТИКИ, ІНШОМОВНОЇ
КОМУНІКАЦІЇ ТА МЕТОДИКИ**

МАТЕРІАЛИ

Всеукраїнської науково-практичної конференції
з міжнародною участю
(дистанційна форма)

3 листопада 2023 року

Тернопіль – 2023

УДК 81'42
ББК 81.2-5

Рецензенти:

Ольга Косович, д-р філол. наук, професорка, завідувачка кафедри романо-германської філології Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка

Анета Арцишевська, канд. філол. наук, доцент кафедри іноземних мов для гуманітарних факультетів Львівського національного університету імені Івана Франка

Редакційна колегія:

Людмила Крайняк, канд. філол. наук, доцент

Світлана Рибачок, канд. філол. наук, доцент

Людмила Морозовська, канд. філол. наук, доцент

Відповідальна за випуск – Людмила Крайняк, канд. філол. наук, доцент, завідувач кафедри іноземних мов та інформаційно-комунікаційних технологій Західноукраїнського національного університету

Рекомендовано до друку на засіданні вченої ради навчально-наукового інституту міжнародних відносин ім. Б. Д. Гаврилишина Західноукраїнського національного університету, протокол № 3 від 9 листопада 2023 р.

Новітня парадигма сучасної лінгвістики, іншомовної комунікації та методики: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, 3 листопада 2023 р., ЗУНУ. 75 с.

До збірника увійшли тези доповідей учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції *«Новітня парадигма сучасної лінгвістики, іншомовної комунікації та методики»*, в яких обговорюються актуальні питання розвитку вищої освіти, висвітлюються питання використання інноваційних технологій у методиці викладання іноземної мови, аналізуються результати теоретичних та прикладних досліджень у сфері лінгвістики, літературознавства, міжкультурної комунікації, перекладознавства.

Для аспірантів, науковців, викладачів гуманітарного циклу дисциплін, а також студентів філологічних спеціальностей вищих навчальних закладів.

У збірнику зберігається стилістика та орфографія авторів матеріалів.

УДК 81'42
ББК 81.2-5

© Кафедра іноземних мов та інформаційно-комунікаційних технологій ЗУНУ

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. ГЕРМАНСЬКІ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРА

ТИХА УЛЯНА МУЛЬТИМОДАЛЬНІСТЬ СУЧАСНОГО ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТУ.....	6
KARPUSHYNA MAPIA LINGUISTIC PARTICULARITIES OF MILITARY IDIOMS: A COMPREHENSIVE ANALYSIS.....	7
KRAYNYAK LIUDMYLA SOLVING COMMUNICATION MISUNDERSTANDINGS.....	10
MISHCHYNSKA IRYNA PROFESSIONAL JARGON IN SPECIALIZED BUSINESS LEXICON.....	12
PIATNYCHKA TETIANA, SHYLINSKA INNA LINGUISTICS IN TERMS OF ECOLOGICAL PERSPECTIVE.....	14
TSARYK OLGA THE INFLUENCE OF SPEECH CULTURE ON COMMUNICATION STRATEGIES.....	17

СЕКЦІЯ 2. ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВО

БЄЛІНСЬКА ІРИНА, КОТОВСЬКА ТАМІЛА ДИСЦИПЛІНА «ЛІТЕРАТУРА ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН» ЯК ВАЖЛИВИЙ ЕЛЕМЕНТ ФОРМУВАННЯ ФАХОВОГО ІМІДЖУ ПЕРЕКЛАДАЧА.....	19
БЛОГОРКА ЛІЛІАНА ПЕРЕКЛАД ТА ІНТЕРПРЕТАЦІЯ РЕКЛАМИ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ УКРАЇНСЬКОЮ.....	21
ГОЛОВЕНКО КРИСТІНА ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ТЕРМНОЛОГІЇ (на матеріалі відео-промов TED Talks).....	23
ЗАГОРОДНЯ ЛЮДМИЛА, НИЧКО ОКСАНА, СТЕЦЬКО ІРИНА ОСОБЛИВОСТІ ВІДТВОРЕННЯ АТРИБУТИВНИХ OF-ФРАЗ В АНГЛО- УКРАЇНСЬКОМУ ПЕРЕКЛАДІ.....	26

КРАЙНЯК ЛЮДМИЛА, БОДНАР ОЛЬГА, ДУДА ОЛЕКСАНДРА
СУЧАСНА НАЦІОНАЛЬНА ТЕРМІНОЛОГІЧНА СТРАТЕГІЯ В
УКРАЇНІ.....29

ЛЕЩЕНКО ОЛЕНА
ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДУ НОВІТНЬОЇ АНГЛОМОВНОЇ ЛЕКСИКИ
ТЕМАТИКИ “BIOLOGY AND MEDICINE”32

ТАРНАВСЬКА МАРИНА
ПІДТЕКСТ ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТУ: ІНТРЕПРЕТАЦІЯ ТА ПЕРЕКЛАД...35

ЮРЧИШИН ТЕТЯНА
ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ДІЛОВИХ ЛИСТІВ З ПОЛЬСЬКОЇ МОВИ У
СФЕРІ БІЗНЕС-КОМУНІКАЦІЙ.....37

ВУТШОК ALLA
SPRACHE ALS KOMMUNIKATIONSINSTRUMENT.....40

HUMOVSKA IRYNA
SPECIFIC TERMINOLOGY TRANSLATION IN BUSINESS
COMMUNICATIONS.....42

KUZIV MARIIA, PANYCHOK TETIANA
INTERKULTURELLE KOMMUNIKATION IM KONTEXT DER
ÜBERSETZUNGSWISSENSCHAFT.....45

СЕКЦІЯ 3. МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

ДАЦКІВ ОЛЬГА, КОНДРАТЬЄВА ТЕТЯНА
ЦИФРОВИЙ СТОРІТЕЛІНГ У НАВЧАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ:
МОЖЛИВОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ.....48

ЗЕЛІНСЬКА ВІТА
ТРУДНОЦІ В ОРГАНІЗАЦІЇ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ З ІНОЗЕМНОЇ
МОВИ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ В СУЧАСНИХ РЕАЛІЯХ
ОСВІТИ В УКРАЇНІ.....51

КУЗЬМЕНКО НАТАЛЯ
КОГНІТИВНО-ЛІНГВІСТИЧНИЙ ПІДХІД ПРИ НАВЧАННІ ПРОФЕСІЙНІЙ
ЛЕКСИЦІ.....53

ЗАГОРОДНЯ ЛЮДМИЛА

ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ГНАТЮКА, ТЕРНОПІЛЬ

НИЧКО ОКСАНА, СТЕЦЬКО ІРИНА

ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ,
м. ТЕРНОПІЛЬ

ОСОБЛИВОСТІ ВІДТВОРЕННЯ АТРИБУТИВНИХ *OF*-ФРАЗ В АНГЛО-УКРАЇНСЬКОМУ ПЕРЕКЛАДІ

Мета нашої розвідки – дослідити та проаналізувати методи передачі експресивної функції англійської атрибутивної *of*-фрази засобами української мови під час перекладу.

На противагу синонімічному словосполученню, побудованого за схемою «прикметник + іменник», атрибутивна *of*-фраза характеризується особливим стилістичним та семантичним навантаженням. Так, *of*-структура “a woman of great beauty” не тільки характеризує певну жінку як красиву, а й імпліцитно зазначає, що краса є її характерною ознакою. Крім того, атрибутивна *of*-фраза є більш неочікуваною, стилістично яскравішою, ніж її синонім “a very beautiful woman”, який сприймається як відомий, уже готовий штамп.

Звісно, під час перекладу не завжди можливо відтворити значення вихідних експресивних одиниць у цільовому тексті. Завдання перекладача – віднайти у мові перекладу еквівалентну структуру, яка б найповніше передала стилістичне забарвлення вихідної.

Одним із прийомів перекладу англійської атрибутивної *of*-фрази українською мовою є використання родового відмінка якісної характеристики [1, с. 38]. У таких випадках у цільовому тексті зберігається граматична та семантична структури вихідної синтаксичної моделі, а також передається її стилістична функція. Наприклад: 1. “...a man of great culture and perfect manners...” [12] – «...людині високої культури і бездоганних манер...» [6, с. 8]; 2. “...it was furnished with **objects of value**” [12] – «...складалося з **речей високої цінності**» [6, с. 9].

У випадках, коли згідно з нормами української мови вживання родового якісної характеристики є неможливим, перекладачі трансформують структуру, вводячи прийменники у її склад, на кшталт, “a man of experience” – «людина із досвідом». Для прикладу: “...a beautiful country of green hills and valleys and soft-flowing rivers” [12] – «...прегарному краю серед зелених пагорбів та долин і тихоплинних річок» [6, с. 148].

Інший спосіб відтворення експресивної функції *of*-фрази полягає у трансформації англійського залежного іменника у прикметник та розміщення його у постпозиції до головного іменника у тексті перекладу, оскільки

використання постпозитивного означення надає українському висловлюванню емоційно-експресивного забарвлення [8, с. 60]. Наприклад: 1. “...*her mistress was a good woman of business... and this is borne out by the testimony of her bankers*” [9] – «...*господиня була жінка ділова... Це підтверджують і свідчення її банкірів*» [5, с. 6]; 2. “*There are women of a stupidity and brutality that is insupportable*” [11] – «*Бувають же жінки такі дурні й такі брутальні, що просто не сила їх терпіти*» [7, с.376]. Для порівняння наведемо приклад перекладу із розташування прикметника у препозиції: “*An ordinary observer would not have supposed Miss French to be a lady of means*” [9] – «*Звичайний спостерігач ніколи б не припустив, що міс Френч – багата дама*» [5, с. 5].

Поряд із частковою зміною граматичної структури англійської *of*-структури в українському перекладі простежується і часткова модифікація його лексичного наповнення. При цьому загальний зміст атрибутивної *of*-фрази зберігається у тексті перекладу, наприклад: “*She was enough of a woman of the world to realize that any man is slightly flattered by such an admission of his superiority*” [9] – «*Як жінка з великим життєвим досвідом, вона добре знала, що будь-якому чоловікові приємно відчувати свою перевагу*» [5, с. 7]. У наведеному вище прикладі синтаксична модель “*a woman of the world*” характеризує героїню оповідання як як знавця людських чеснот і вад, а також чинників, що визначають поведінку людини у певній ситуації. В українському перекладі тлумач вирішує передати це значення за допомогою словосполучення «жінка з великим життєвим досвідом».

Як відомо, в українській мові родовий присубстантивний (переважно у функції якісної характеристики, передаваної іменниковим родовим із супровідним прикметниковим елементом) може трансформуватися у предикатив, наприклад: *Дівчина незвичайної краси захопила всіх* → *Дівчина була незвичайної краси* [4, с. 14]. У зв’язку з цим, в англо-українському перекладі можна простежити трансформацію номінативної структури у висловлювання, іншими словами, простежується використання прийому поширення [2, с. 38], наприклад: 1. “...*any more than a widow of one day is helped by the knowledge that other loved husbands have died*” [11] – «...*так само, як жінку, що тільки вчора овдовіла, не втішає думка, що в інших теж умирають кохані чоловіки*» [7, с. 386]; 2. “*A war of jungle and mountain and marsh, paddy fields where you wade shoulder-high...*” [10] – «*Війна точиться в джунглях, у горах, на болотах, на затоплених рисових полях, де доводиться брести по шию у воді...*» [3, с. 18].

У деяких випадках, навпаки, простежується застосування прийому опущення, який зазвичай використовується у випадках наявності надмірних (з позиції мови перекладу) компонентів у вихідному тексті [2, с. 38], наприклад: “...*the huge majestic scenery of gorge and cliff and jungle wheeled around and stood upright below us*” [10] – «...*під нами проносились вузькі ущелини, стрімкі скелі, джунглі*» [3, с. 132].

Отже, серед прийомів перекладу англійської атрибутивної *of*-фрази українською мовою слід зазначити, насамперед, використання родового відмінка якісної характеристики; трансформування вихідної структури у синонімічні

словосполучення та вживання українського прикметника у постпозиції; використання прийому поширення, зокрема, трансформація *of*-фрази у предикативні структури. Поряд із зміною граматичної структури англійського номінативного словосполучення в українському перекладі простежується і часткова модифікація його лексичного наповнення.

Список використаних джерел

1. Богдан М. М. Значення і синтаксичні функції родового присубстантивного відмінка (безприйменникові конструкції). *Українська мова і література в школі*. 1995. № 6. С. 35-45.
2. Вахнік Г. Г. Граматичні проблеми перекладу : навч. посіб. Черкаси : ЧІТІ, 2011. 84 с.
3. Грін Г. Тихий американець. Наш резидент у Гавані / пер. з англ. І. Коваленка, П. Шарандака. Київ : Вища школа, 1984. 352 с.
4. Джура А. С. Синтаксична транспозиція відмінкових форм (на матеріалі іменникових форм родового відмінка) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : 10.02.01. Київ, 2010. 20 с.
5. Крісті А. Дельфійський оракул / пер. з англ. М. Дмитренка, Н. Дроботун, А. Євси, В. Мусієнка, О. Парунова, Ю. Романовської, М. Соколиця. Київ : Всесвіт, 1992. 224 с.
6. Моем С. На жалі бритви / пер. з англ. А. Муляра. Київ : Дніпро, 1970. 310 с.
7. Хемінгуей Е. Фієста. По кому подзвін / пер. з англ. М. Пінчевського. Київ : Вища школа, 1985. 520 с.
8. Шевченко О. Ф., Вовк О. Ф. Переклад номінативних структур типу N₁ of N₂. *Теорія і практика перекладу*. 1989. Вип. 2. С. 113 – 117.
9. Christie A. Selected Stories. URL: <https://www.pdfbooksworld.com/Agatha-Christie>(Last accessed: 30.09.2023).
10. Greene G. The Quiet American. URL: <https://books-library.net/files/books-library.online-01051948Qe8E3.pdf> (Last accessed: 30.09.2023).
11. Hemingway E. For Whom the Bell Tolls. URL: <https://download.booklibrary.website/for-whom-the-bell-tolls-ernest-hemingway.pdf> (Last accessed: 30.09.2023).
12. Maugham W. S. The Razor's Edge. URL: https://www.goodreads.com/book/show/31196.The_Razor_s_Edge(Last accessed: 30.09.2023).